

HELP UKRAINE – podpora participácie organizácií a komunit

Popis projektu

Úrad BBSK sa v roku 2022 zapojil do pomoci osobám utekajúcim pred vojnou na Ukrajine. Od 1. januára 2023 je táto aktivita realizovaná ako projekt *Help Ukraine* s podporou nadácie VELUX FOUNDATIONS. Projekt končí 31. decembra 2023, ale aktivity kraja smerom k integrácii odídencom sú plánované aj na ďalší rok – do decembra 2024.

Cieľom projektu Help Ukraine je poskytovať pomoc utečencom¹ z Ukrajiny žijúcim na území BBSK. Projekt prepája relevantné mimovládne organizácie, samosprávy a ďalších aktérov, ktorí poskytujú potrebnú podporu odídencom, a koordinuje aktivity vedúce k osvojeniu si potrebných znalostí pre ich úspešnú integráciu do spoločnosti (získanie zamestnania, umiestnenie a napredovanie detí v školách, zabezpečenie dostupnej zdravotnej starostlivosti ap.).

V participatívnom projekte Help Ukraine – podpora participácie organizácií a komunit si kladieme za **cieľ**:

1. **Nastaviť vyhovujúci model spolupráce aktérov** (organizácií, verejných inštitúcií ap.). – Pomáhajúce organizácie majú často rovnakú náplň práce i rovnakú cieľovú skupinu, preto potrebujú vhodnú koordináciu a mediovanie možných konfliktov. Tiež by im mal byť vytvorený priestor na vzájomné zdieľanie aktivít, hľadanie konkrétnych riešení, prehodnocovanie postupov, tvorbu partnerstiev pri písaní projektov (fundraising) ap. BBSK bol identifikovaný ako líder koordinácie pomoci, vytvorený model môže v budúcnosti slúžiť ako inšpirácia pre ďalšie samosprávy.
2. **Pracovať s utečencami ako s cieľovou skupinou pri príprave strategických dokumentov BBSK (predbežne v oblasti kultúry, školstva a zdravotníctva).** – Jedným z krokov úspešnej integrácie ľudí z Ukrajiny do pracovného a sociálneho života v kraji je zvýšenie miery a kvality ich zapájania do tvorby verejných politík. Preto je nevyhnutné poznať problémy, potreby a očakávania predmetných skupín a dať im možnosť spolupodieľať sa na tvorbe politík.

Začiatok projektu: august 2023

Koniec projektu: december 2024

¹ Slová „utečenec“ a „odídenec“ používame v tomto dokumente vzhľadom na rôznorodosť podmienok, v ktorých sa ľudia z Ukrajiny nachádzajú, ako synonymá.

Fázy projektu

- **Prípravná fáza (august 2023): Oboznámenie sa s doterajšími aktivitami projektu Help Ukraine:**

- Ciele projektu Help Ukraine,
- výstupy z prvého pracovného stretnutia (jún 2023).

- **Fáza 1 (september 2023 – december 2024): Stretnutia so stakeholdermi v pracovných skupinách.**

Plánovaný počet stretnutí: 4 (tematicky prispôsobované požiadavkám skupiny)

Stakeholderi: zástupcovia samospráv, zástupcovia organizácií poskytujúcich pomoc vojnovým utečencom prichádzajúcim na územie BBSK.

Ciele:

- Vytvoriť a otestovať vyhovujúci model spolupráce medzi relevantnými aktérmi,
- identifikovať potreby organizácií v oblasti pomoci odídencom,
- nachádzať praktické riešenia problémov na rôznych úrovniach (štátna správa – samospráva – mimovládne organizácie),
- spolupodieľať sa na tvorbe memoranda o spolupráci medzi BBSK a pomáhajúcimi organizáciami.

Forma: Fokusové skupiny (naživo, prípadne v online priestore).

- **Fáza 2 (apríl 2024 – december 2024): Zapájanie odídencom do tvorby verejných politík.**

Stakeholderi: Ukrajinci a Ukrajinky žijúci na území BBSK, zástupcovia samospráv, zástupcovia organizácií poskytujúcich pomoc.

Ciele:

- Spoznať problémy, ktorým čelia ľudia z Ukrajiny žijúci na území nášho kraja,
- identifikovať ich potreby a očakávania, ktoré pomôžu ich lepšej integrácii do spoločnosti,
- definovať ich ako cieľovú skupinu v strategických dokumentoch kraja,
- do strategických dokumentov kraja zapracovať riešenia vedúce k integrácii odídencom.

Forma: Fokusové skupiny (naživo alebo v online priestore), dotazníkový prieskum.

Výstupy

- Výstup 1: Zápisnice a prezenčné listiny z pracovných stretnutí s odborným referentom pre pomoc utečencom pred vojnou Jurajom Oravcom.
- Výstup 2: Pozvánky na stretnutia tematických skupín.

- Výstup 3: Zápisnice a prezenčné listiny zo stretnutí so stakeholdermi v tematických pracovných skupinách.
- Výstup 4: Fotografie zo stretnutí tematických skupín.
- Výstup 4: Zoznam navrhovaných riešení problematických situácií, ktoré vziđu z tematických pracovných skupín.
- Výstup 5: Zdokumentovaný model spolupráce medzi organizáciami a inštitúciami.
- Výstup 6: Protokoly zo stretnutí tematických skupín.
- Výstup 7: Zápisnice a prezenčné listiny zo stretnutí s predstaviteľmi vecných odborov.
- Výstup 8: Zoznam zadaní pre participatívny proces od jednotlivých odborov.
- Výstup 9: Pozvánky na stretnutia so zástupcami ukrajinských odídcov.
- Výstup 10: Zápisnice a prezenčné listiny zo stretnutí so zástupcami ukrajinských odídcov.
- Výstup 11: Protokoly zo stretnutí so zástupcami ukrajinských odídcov.
- Výstup 12: Výstupná správa sumarizujúca dáta získané z prieskumu medzi ukrajinskými utečencami a obsahujúca odporúčania na ďalší postup.

Výsledky

Fáza 1:

Hmatateľný výsledok: Hlavným výsledkom bude vzniknutý a otestovaný model koordinácie pomoci a efektívnej spolupráce medzi pomáhajúcimi organizáciami. Ďalším výsledkom participatívnych aktivít bude schválenie memoranda, ktorému bude predchádzať informovanie a pripomienkovanie.

Nehmatateľný výsledok: Zjednodušenie prístupu k pomoci (k informáciám, službám...) pre ľudí z Ukrajiny, uľahčenie práce pre samosprávy. Otestovaný model môže poslúžiť aj ďalším samosprávam (VÚC).

Fáza 2:

Hmatateľný výsledok: Hlavným výsledkom bude začlenenie ukrajinských občanov ako cieľovej skupiny do prípravy verejných politík (kultúra, školstvo, zdravotníctvo).

Nehmatateľný výsledok: Úspešnejšia integrácia Ukrajiniiek a Ukrajincov do spoločnosti, z čoho môžu ťažiť všetci obyvatelia BBSK.

Plán monitorovania a evaluácie

Logika

Aktivita	Výstup	Výsledok
1. Jesenný workshop so stakeholdermi	1.1. protokol	- Zmapovanie potrieb, - získanie konkrétnych riešení, - získanie pripomienok k memorandu.
	1.2. zdokumentovaný model spolupráce medzi organizáciami	- Nastavenie modelu spolupráce.
	1.3. prezenčná listina a zápisnica	
2. Zimný workshop so stakeholdermi	2.1. protokol	- Získanie konkrétnych riešení aktuálnych problémov, - podpis memoranda o spolupráci.
	2.2. prezenčná listina a zápisnica	
3. Jarný workshop so stakeholdermi	3.1. protokol	- Získanie konkrétnych riešení aktuálnych problémov, - testovanie nastaveného modelu spolupráce.
	3.2. prezenčná listina a zápisnica	
4. Zimný workshop so stakeholdermi	4.1. protokol	- Získanie konkrétnych riešení aktuálnych problémov, - testovanie nastaveného modelu spolupráce.
	4.2. prezenčná listina a zápisnica	
5. Stretnutie s vedúcimi odborov/oddelení (kultúra, školstvo, zdravotníctvo)	5.1. zadania pre jednotlivé participatívne procesy	- Identifikácia možností zapracovania utečencov ako cieľovej skupiny do strategických

Od: Kvetoslava Rábelyová, koordinátorka participatívneho procesu

		<i>dokumentov a krokov k tomu vedúcich.</i>
<i>6. Stretnutie s ukrajinskými komunitami</i>	<i>6.1. protokol</i>	<i>- Zmapovanie problémov, potrieb a očakávaní.</i>
	<i>6.2. prezenčná listina a zápisnica</i>	
<i>7. Dotazníkový prieskum medzi ukrajinskými utečencami</i>	<i>7.1. analýza odpovedí</i>	<i>- Zmapovanie problémov, potrieb a očakávaní.</i>
<i>8. Spísanie výstupnej správy</i>	<i>8.1. výstupná správa</i>	<i>- Uzavretý participatívny proces s odporúčaniami na ďalší postup.</i>

Indikátory

Aktivita	Indikátory	Cieľ	Zdroj dát
<i>1. Jesenný workshop so stakeholdermi</i>	<i>1. a) Počet účastníkov</i>	<i>30</i>	<i>Prezenčná listina</i>
	<i>1. b) Spokojnosť účastníkov</i>	<i>4 body z 5</i>	<i>Evaluačný dotazník</i>
	<i>1. c) Dodanie všetkých plánovaných výstupov</i>	<i>2</i>	<i>Protokol, zdokumentovaný model spolupráce</i>
	<i>1. d) Výstupy boli dodané v očakávanej kvalite</i>	<i>Áno (3-zložková škála)</i>	<i>Zápis z rozhovoru so zadávateľom</i>
	<i>1. e) Miera zapojenia účastníkov do procesu</i>	<i>3 (spätná väzba)</i>	<i>Scenár, protokol</i>

Od: Kvetoslava Rábelyová, koordinátorka participatívneho procesu

	1. f) Ďalšie využitie získaných dát	Áno	Monitorovanie procesu, rozhovor so zadávateľom
2. Zimný workshop so stakeholdermi	2. a) Počet účastníkov	30	Prezenčná listina
	2. b) Spokojnosť účastníkov	4 body z 5	Evaluačný dotazník
	2. c) Dodanie všetkých plánovaných výstupov	1	Protokol
	2. d) Výstupy boli dodané v očakávanej kvalite	Áno (3-zložková škála)	Zápis z rozhovoru so zadávateľom
	2. e) Miera zapojenia účastníkov do procesu	3 (spätná väzba)	Scenár, protokol
3. Jarný workshop so stakeholdermi	3. a) Počet účastníkov	30	Prezenčná listina
	3. b) Spokojnosť účastníkov	4 body z 5	Evaluačný dotazník
	3. c) Dodanie všetkých plánovaných výstupov	1	Protokol
	3. d) Výstupy boli dodané v očakávanej kvalite	Áno (3-zložková škála)	Zápis z rozhovoru so zadávateľom
	3. e) Miera zapojenia účastníkov do procesu	3 (spätná väzba)	Scenár, protokol
4. Letný workshop so stakeholdermi	4. a) Počet účastníkov	30	Prezenčná listina
	4. b) Spokojnosť účastníkov	4 body z 5	Evaluačný dotazník

Od: Kvetoslava Rábelyová, koordinátorka participatívneho procesu

	4. c) Dodanie všetkých plánovaných výstupov	1	Protokol
	4. d) Výstupy boli dodané v očakávanej kvalite	Áno (3-zložková škála)	Zápis z rozhovoru so zadávateľom
	4. e) Miera zapojenia účastníkov do procesu	3 (spätná väzba)	Scenár, protokol
5. Stretnutie s vedúcimi odborov/oddelení (kultúra, školstvo, zdravotníctvo)	5. a) Počet stretnutí v rámci jedného odboru/oddelenia	3	Prezenčná listina, zápisnica
6. Pracovné stretnutie so zástupcami ukrajinských komunít	6. a)		
	6. b) Spokojnosť účastníkov	4 body z 5	Evaluačný dotazník
	6. c) Dodanie všetkých plánovaných výstupov	1	Protokol
	6. d) Výstupy boli dodané v očakávanej kvalite	Áno (3-zložková škála)	Zápis z rozhovoru so zadávateľom
	6. e) Miera zapojenia účastníkov do procesu	2 (konzultácie)	Scenár, protokol
	6. f) Ďalšie využitie získaných dát	Áno	Monitorovanie procesu, rozhovor so zadávateľom
7. Dotazníkový prieskum medzi ukrajinskými utečencami	7. a) Počet respondentov	100 (prieskum otvorený všetkým)	Databáza odpovedí

Od: Kvetoslava Rábelyová, koordinátorka participatívneho procesu

	7. b) Dodanie všetkých plánovaných výstupov	80 % (počet dodaných výstupov/počet plánovaných výstupov)	Analýza dát
	7. c) Výstupy boli dodané v očakávanej kvalite	Áno (3-stupňová škála)	Zápis z rozhovoru o výstupoch
	7. d) Miera zapojenia účastníkov do procesu	2 (konzultácie)	Design dotazníka
	7. e) Ďalšie využitie získaných dát	Áno	Monitorovanie procesu, rozhovor so zadávateľom
	7. f) Reprezentativita	Áno	Databáza odpovedí z dotazníka
Prvotné a priebežné aktivity	Indikátory	Cieľ	Zdroj dát
8. Komunikácia a dosah	8. a) Počet oslovených organizácií, samospráv (fáza 1)/ľudí (fáza 2)	30/500	- Poslané emaily - Štatistiky na sociálnych sieťach - Návštevy miest s vyvesenými plagátmi/letákmi
	8. b) Dodanie všetkých plánovaných výstupov	100 %	- Projektová zložka s dodanými výstupmi (pozvánky, články, plagáty ap.)
	8. c) Výstupy boli dodané v očakávanej kvalite	Áno (3-stupňová škála)	- Zápis z rozhovoru so zadávateľom
	8. d) Plnenie časového plánu	Čiastočne (3-stupňová škála)	- Projektový rámec

Od: Kvetoslava Rábelyová, koordinátorka participatívneho procesu

	8. e) Zdieľanie výstupov s účastníkmi	Áno (3-stupňová škála)	- Poslané emaily - Interný newsletter
	8. f) Priebežné informovanie účastníkov a širokej verejnosti	Áno (3-stupňová škála)	- Príspevky na webe po každom stretnutí so stakeholdermi
9. Mapovanie stakeholderov	9. a) Počet zmapovaných stakeholderov	80 % (pomer reálny počet zmapovaných stakeholderov/cielený počet zmapovaných stakeholderov)	- Databáza
	9. b) Dodanie všetkých plánovaných výstupov	80 % (pomer počet dodaných výstupov/počet plánovaných výstupov)	- Databáza - Analýza stakeholderov
	9. c) Výstupy dodané v očakávanej kvalite	Áno (3-stupňová škála)	- Zápis rozhovoru so zadávateľom (kľúč výberu bude vysvetlený v monitorovacej správe)
10. Projektové riadenie	10. a) Dĺžka projektových fáz	75 % naplnenie	- Finálny report - Projektový rámec
	10. b) Výstupy boli dodané v pôvodne plánovanom čase	Čiastočne (3-stupňová škála)	- Finálny report - Projektový rámec
	10. c) Náklady	75 % naplnenie	- Rozpočet (projektový rámec)
	10. d) Pravidelné schôdzky projektového tímu	Áno (3-stupňová škála)	- Zápisy - Prezenčné listiny

Cieľové skupiny pre konzultácie a zber dát

- Mimovládne organizácie, ktoré poskytujú na území BBSK pomoc odídencom z Ukrajiny – približne 15 organizácií s regionálnou, ale aj celonárodnou pôsobnosťou,
- samosprávy na území BBSK – mestá a obce, na území ktorých žijú ukrajinské komunity,
- iné inštitúcie – napr. úrady práce,
- ukrajinská komunita – lídri komunity, ale aj reprezentanti širšej komunity,
- organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti BBSK – kultúrne organizácie, školy a školské zariadenia, zdravotnícke zariadenia...

Pravidlá

1. Emailovú komunikáciu s účastníkmi pred stretnutiami (pozvánky ai.) i po stretnutiach (výstupy, evaluačný dotazník ai.) má na starosti Juraj Oravec.
2. Tím koordinátoriek participácie navrhuje dizajn stretnutí, facilituje pracovné skupiny, zabezpečuje spracovanie dát, ich vizualizáciu a interpretáciu. Pomáha s prípravou pozvánok a dotazníkov.
3. Zoznam relevantných organizácií a inštitúcií má na starosti Juraj Oravec, v jeho kompetencii je na základe predchádzajúcich skúseností určiť, ktoré organizácie na prácu v tematických skupinách osloviť, s ktorými v akej miere pracovať ap.
4. Stretnutia v tematických skupinách sa zúčastňujú mimovládne organizácie a iné inštitúcie na základe emailovej pozvánky a povinnej registrácie.
5. Z každého stretnutia tematických skupín bude vyhotovený zápis, ktorý bude tímu slúžiť pre interné účely.
6. Po každom stretnutí tematických skupín budú dáta spracované do protokolu, ktorý bude do 3 týždňov zaslaný účastníkom stretnutia.
7. O každom stretnutí tematických skupín budeme stručne informovať na webovej stránke BBSK v časti [Participatívne plánovanie](#).
8. Do prípravy strategických dokumentov (verejných politík) budú pozvaní ukrajinskí utečenci na základe odporúčania J. Oravca. Širšia ukrajinská komunita bude vyzvaná k účasti v pracovných skupinách oznamom na webovej stránke BBSK a letákmi vyvesenými na nimi navštevovaných miestach.
9. Materiály na pripomienkovanie (memorandum, návrhy častí strategických dokumentov) budú relevantným účastníkom zasielané emailom najneskôr 5 dní pred stretnutím.
10. Účastníci pracovných skupín budú informovaní o miere zapracovania svojich postrehov a návrhov do strategických dokumentov kraja, pričom budú v potrebnej miere oboznámení s dôvodmi, ktoré k tomu viedli.

Rozpočet a jeho kapitoly

Jesenné pracovné stretnutie: približne 1 000 eur (prenájom miestnosti, občerstvenie).

Zimné pracovné stretnutie: cca 1 000 eur

Jarné pracovné stretnutie: cca 1 000 eur

Letné pracovné stretnutie: cca 1 000 eur

Stretnutia so zástupcami ukrajinskej komunity: cca 1 000 eur

Grafika, tlač a distribúcia dotazníkov: 300 eur

Projektový tím a zdroje

- Odborná garantka projektu:
 - Denisa Nincová, riaditeľka odboru sociálnych vecí, denisa.nincova@bbsk.sk, 0910 847 863

- Projektový tím a funkcie:
 - Juraj Oravec, odborný referent pre pomoc utečencom pred vojnou, juraj.oravec@bbsk.sk, 0947 913 675
 - Kvetoslava Rábelyová, koordinátorka participácie, kvetoslava.rabelyova@bbsk.sk, 0940 644 585
 - Dorota Vrbjarová Martinová, koordinátorka participácie, dorota.vrbjarova.martincova@bbsk.sk, 0949 006 949
 - Júlia Kamenská, koordinátorka participácie, julia.kamenska@bbsk.sk, 0949 006 950

- Očakávané externé ľudské zdroje:
 - V prípade potreby výpomoci plánujeme osloviť zástupcov a zástupkyne organizácií Mareena a Človek v ohrození.

Požadované nástroje

- **fyzické nástroje:** flipchartové stojany a papiere, fixky, „post-it“ papieriky, farebné lepiace krúžky, perá, menovky, vytlačený dotazník
- **digitálne nástroje:** MS Forms, príp. Jamboard, Slido, MS Excel, Miro
- **komunikačné nástroje:** MS Outlook, MS Teams, telefón, plagáty

Plán komunikácie

Jednotliví stakeholderi budú na stretnutia pozývaní v dostatočnom predstihu (3 týždne pred termínom) emailom, záujem o účasť na stretnutí vyjadria vyplnením registračného formulára. V prípade nízkeho počtu prihlásených pristúpime aj k telefonickému pozývaniu na stretnutie.

Po stretnutiach pracovných skupín bude vyhotovený protokol, ktorý bude emailom zasielaný všetkým stakeholderom. O stretnutiach a ich výsledkoch bude široká verejnosť informovaná článkami na webovej stránke BBSK v sekcii [Participatívne plánovanie](#). Zamestnanci úradu sa o uskutočnených stretnutiach dozvedia z nášho interného newslettera participácie.

Na stretnutia vedúce k príprave verejných politík budú pozvaní nami vytipovaní aktéri z radov ukrajinskej komunity. S výzvou zapojiť sa do týchto aktivít plánujeme osloviť širokú ukrajinskú verejnosť žijúcu na našom území – výzva bude zverejnená na webovej stránke BBSK, na webových stránkach spolupracujúcich mimovládnych organizácií a inštitúcií, ako aj vo fyzickom priestore navštevovanom ukrajinskými odídenkami.

Účel projektu

Participatívny projekt *Help Ukraine – podpora participácie organizácií a komunít* je súčasťou projektu *Help Ukraine*, ktorý vznikol s podporou Nadácií Velux. Jeho cieľom je pomáhať zmierňovať vplyvy vojny na utečencov prichádzajúcich z Ukrajiny a posilniť kapacity vo verejnej správe, ktoré budú vyčlenené na poskytovanie krátkodobej a strednodobej asistencie najmä v oblasti zamestnávania a sociálnych služieb. Cieľom projektu je tiež zmierňovať prípadné napätie medzi utečencami a ostatnými obyvateľmi regiónu pochádzajúce z nedostatku informovanosti, jazykovej bariéry, sociálnych a ekonomických odlišností.

Na území BBSK žije približne 4 200² utečencov z Ukrajiny ktorým pomáhajú mimovládne organizácie (približne 15), samosprávy a ďalšie inštitúcie verejnej správy. Aktivitami v rámci nášho participatívneho projektu chceme dosiahnuť zefektívnenie pomoci, jej lepšiu koordináciu, ako aj uľahčenie integrácie utečencov do našej spoločnosti.

V prípade úspechu by mal nastavený model spolupráce slúžiť ako vzor aj pre ďalšie samosprávy.

Ako definujeme úspech projektu

Hmatateľný úspech:

- Účasť vybraných zainteresovaných aktérov na jednotlivých participatívnych aktivitách,
- odovzdané výstupy zo stretnutí, ktoré dizajnovali koordinátorky participácie,
- vytvorený a implementovaný model spolupráce reagujúci na potreby a podnety identifikované v priebehu participatívneho procesu,
- zapracovanie pripomienok zainteresovaných aktérov do memoranda,
- utečenci ako jedna z cieľových skupín pri tvorbe strategických dokumentov kraja.

² Údaj z roku 2022.

Nehmatateľný úspech:

- Zvýšenie dôvery ukrajinských utečencov vo verejné inštitúcie,
- posilnenie ich pocitu začlenenia do verejného diania,
- mitigácia prípadného napätia medzi ukrajinskými utečencami a obyvateľmi,
- zefektívnenie práce zainteresovaných organizácií a inštitúcií.

Obmedzenia

Obmedzenia môžu nastať v súvislosti s ukončením národného projektu (december 2023), a to čo sa týka financií, ako aj personálnych kapacít (cez národný projekt zamestnávaných na dohodu o vykonaní práce a pomáhajúcich s facilitovaním alebo s projektovými financiami).

Vylúčené z projektu

Úlohou projektu je nastaviť a otestovať efektívny model spolupráce stakeholderov (fáza 1) a získať dáta potrebné k zapracovaniu ukrajinských utečencov ako cieľovej skupiny v strategických dokumentoch kraja (fáza 2). Projekt nemá dosah na výslednú mieru a kvalitu zapracovania získaných dát, pokiaľ nebude so zadávateľmi jednotlivých strategických dokumentov dohodnuté inak.

Riziká

Identifikovanými rizikami sú:

- Po parlamentných voľbách (30 . 9. 2023) sa zmení politická podpora utečencov, príp. podpora mimovládnych organizácií.
- Nastavený model spolupráce nebude fungovať dlhodobo.
- Nepodarí sa motivovať riaditeľov a riaditeľky relevantných odborov k zapájaniu utečencov do tvorby strategických dokumentov.